

Solna församlingsblad

NR 3 2018

Svenska kyrkan
SOLNA

Universum, science fiction och teologi **Är det någon som vet vad som finns där ute?**

Gamla och nya lästips till sommaren
Begravningsplatserna blomstrar

Rymden inom räckhåll för tankarna

Det är ju lite svårt att komma ifrån det här med universum. Att vi befinner oss i det men ändå vet så lite om det. Ibland, när det är lite lugnare på jobbet, när jag är hyfsat frisk, det är bra väder och hyran är betald, så tänker jag att nu är allting bra, nu är det lugnt. Men så slår det mig igen: jag har ingen aning om var universum tar slut och – vänta nu – TAR det ens slut? Så blir det ännu en sömnlös natt ändå. Samtidigt är det den mest lugnande av tankar, när det ser ut som att allt på jorden är på väg käpprätt åt skogen. Att det kanske finns en galax långt, långt borta där gulliga rebeller gör något helt annat än... tja... uhm.. än att kriga?

Turligt nog för mig så har jag ett jobb som är så roligt att jag emellanåt får ägna massor av tid åt att prata om sådant som jag tycker är intressant och sådant som gör mig sömnlös. Till detta nummer har jag pratat med en astronom, en science fiction-expert, en naturvetar-teolog och en präst/rymdnörd. Så mycket tid av planeter, främmande stjärnor, rymdoperor, aliens, snygga specialeffekter och allt vi inte vet! Jag tror att det vi alla kom fram till är att det är både mänskligt och ofrånkomligt att spekulera i – och att göra sig föreställningar om – det vi inte känner till. Spekulationerna kommer kanske i olika former bara.

En sak som vi inte behöver spekulera i är det faktum att vi alla kommer att hamna i graven, kanske förr, kanske senare. Fortsätter klimatförändringarna i den här takten, och det ser de ju ut att göra, så lär det bli ganska trångt på kyrkogårdarna framöver. Men till och med där finns det saker att göra. Hur många tänker på att de blommor vi planterar på gravarna kan göra skillnad för klimatet? Jag fick nyligen lära mig allt om perenner av Tommy, kyrkogårdschef här i Solna. Hett tips för den trendige: satsa på en hostia, vintergröna eller kärleksört i sommar så ligger du i framkant nu när hållbar odling står på tapeten.

Minns var du läste det först!

ANNA-LENA ARREBORN
Redaktör

anna-lena.arreborn@svenskakyrkan.se

INNEHÅLL

3/2018

3 Liv på Rymdstyrelsen

Vad vet rymdforskarna idag?

4-5 Science fiction

SF-experten Gabriella pratar symbolik och religion.

6-7 Finns det plats för teologi i universum?

Eller för universum i teologin? Självklart!, tycker prästerna Sara och Fredrik.

8. Tillit i trotsalltåldern

Stefan Jämtbäck kåserar medan batteriet laddar ur.

9. Den blomstrande kyrkogården

Hur får vi en kyrkogård som blomstrar hållbart?

10-12. Kultur och litteratur

Dessutom:

11. På gång 14. Kontakt.
15. Kalendarium.

Solna församlingsblad

Nummer 3/2018 4 juni. Nästa nummer, 4/2018, delas ut av Post-Nord 3 sept Vid utebliven tidning ring 08-546 646 34 så skickar vi en tidning.

Utgivare: Solna församling
Box 1006, 171 21 SOLNA,
tel 08-546 646 34
Ansvarig utgivare: Niklas Lång

Redaktör: Anna-Lena Arreborn
Redaktionskommitté:
Anders Isacsson, Stefan Jämtbäck, Ingrid Blideman. Anna-Lena Arreborn

Layout: Anna-Lena Arreborn

Tryck: Fyris Tryck
Distribution: PostNord

Upplaga: 42000 ex

Taltidning produceras av: Iris Media

Bild framsidan: NASA Goddard Space Flight Center / Flickr

Redaktionen ansvarar för text och bild där inget annat anges.

E-post: anna-lena.arreborn@svenskakyrkan.se

Ingen gräns i sikte för universums mysterier

I Solna finns många arbetsplatser, vissa mer kända än andra. Per Magnusson är astronom på Rymdstyrelsen och har koll på de senaste forskningsrönen om vad som egentligen finns där ute.

Rymdstyrelsen är en statlig myndighet med kansli här i Solna. Här arbetar man med stöd till svensk rymdforskning, rymdindustri och olika rymdprojekt i landet. När det talas om rymdforskning tänker de flesta nog på den bemannade rymdforskningen. Men Per berättar att det bedrivs omfattande rymdverksamhet i Sverige som ofta rent av kommer till större nytta än de bemannade rymdfärderna.

– Det handlar bland annat om de forskningsresultat vi når genom att kunna studera jorden uppifrån, via satelliter, säger han. Sverige är väldigt framstående när det gäller att tillverka egna satelliter och dessa kan bidra med mycket. En viktig del är atmosfärforskningen, där vi kan studera klimatutvecklingen, då bilder ovanifrån snabbt ger globala bilder av större fenomen som hur oceaner och vindar rör sig över jorden.

Det händer mycket kring vår

kunskap om vår omvärld. Ny teknik har gett nya upptäckter. På 80-talet visste vi ännu inte om vårt solsystem var något väldigt unikt, vilket det kunde ha varit, menar Per. Han förklarar:

– Det kunde ha varit väldigt speciella omständigheter som bildade planeter runt just solen. Men nu vet vi att en väldigt stor andel av stjärnorna runt omkring oss har planeter som cirklar runt dem. Och därmed finns det ju enorma mängder med planeter. Bara i vår galax finns över 100 miljarder stjärnor och antagligen ännu fler planeter.

Betyder detta att vi kan få svar på frågan om huruvida vi är ensamma i universum?

– Hittills kan vi upptäcka planeter med de instrument vi har. Man kan se vilka banor de rör sig i kring sin egen sol. Man vet kanske hur stor den är. Men för de flesta planeter vi upptäcker stannar det där, berättar Per. Det gör ändå att frågorna kring om det finns liv i rymden kommit närmare att kunna diskuteras mer seriöst, forskningsmässigt. Om uppkomsten av exoplaneter, de utanför vårt solsystem, liknar uppkomsten av vår egen, så borde väldigt många av de planeter ha förutsättningar för liv på samma sätt som jorden.

Liv i universum är en fråga som engagerar många, men det finns fler gåtor i rymden. En av dem är den mörka materian.

– När man tittar på hur stjärnor rör sig enligt våra modeller av hur gravitation fungerar, då saknas det något. Det måste finnas någon typ av massa som vi inte kan se men som ändå finns där, menar Per.

Hur långt kan då forskningen nå? Kommer vi att få svar på alla frågor en dag?

– Det finns ingen anledning att tro att världen är byggd så att det går att komma underfund med allting, anser Per. Det kan finnas både naturlagar och företeelser i universum som vi är oerhört långt ifrån att komma underfund med. Hittills har forskningen hela tiden gått framåt och inget tyder på att det håller på att bromsa in eller att vi är på väg att nå en gräns där vi inte kan nå nya svar. Men det kan ju hända att man når den gränsen.

Kan vi då hitta universums gräns?

– Det är svårt att tänka sig någon fysisk gräns där rymden tar slut. För vad finns då bortom? De flesta forskare anser väl att det inte finns några gränser på det sättet. Men det behöver inte heller betyda att universum är oändligt utan det kan vara krökt på ett sådant sätt att det trots allt är begränsat.

Per ser ändå en större nytta med forskningen.

– Jag tror folk mår bra av sökandet efter information, av att vara nyfiken och vilja ta reda på saker. Det är en mänsklig drivkraft att vilja använda hjärnan för att lösa problem om naturen och den värld i befinner oss i. Det gör livet intressantare.

Nyblivna Solnabon Gabriella Gomez har inte lärt sig att hitta i kommunen än, men när det kommer till science fiction navigerar hon bättre än de flesta.

Vi ses på Science fiction-bokhandeln, Gabriellas arbetsplats sedan många år. Här säljer man böcker, serier, spel och andra roliga saker i genrerna fantasy och science fiction. Science fiction, som ofta förkortas SF eller sci fi, är filmer och böcker som utgår från vetenskap och bygger berättelser med framtidsscenarioer som gärna utspelar sig i rymden och på främmande, även fiktiva, planeter.

Religiösa bilder används ofta i populärkultur. Det är lätt att plocka upp symbolik som finns i vårt kollektiva kulturella medvetande och återanvända dem gång på gång.

– Utan att vi alltid förstår varför så tar vi till oss de religiösa bilderna och uppfattar dem som storslagna och episka. Och till storslaget och episkt passar det med snygga specialeffekter, vilket gjort att många science fiction-filmer har använt sådana teman, säger Gabriella.

Att vi har tagit dessa bilder till oss kan bero på att de är vanligt förekommande i barn- och ungdomslitteratur. Gabriella tar *Narnia*-böckerna som exempel. Många har både läst dem och sett filmerna utan att uppfatta att C.S. Lewis skrivit en allegori med vad som kan betraktas som en Jesusgestalt. När vi hör samma berättelse igen, i annan form, får vi känslan av att återigen höra något episkt.

Årtiondena efter andra världskriget präglades av framtidsoptimism och tekniska landvinningar på många håll. Rymdforskningen under

1960-talet gav nya perspektiv på den värld där vi befinner oss. I denna tid blomstrade science fiction inom populärkulturen.

Flera av de stora science fiction-författarna menade att i den framtid de skrev om, där tror man inte på någon Gud. Gabriella nämner *Star Trek*-serien som exempel på detta.

– Gene Roddenberry som skapade *Star Trek* var väldigt tydlig med att i framtiden ska vi inte se några kulturella skillnader. Att mitt under kalla kriget sätta en ryss, en asiat och en afrikansk kvinna på kommandobryggan i hans framtidsskepp var ett medvetet val för att visa att i framtiden är alla jämlika och i framtiden tror ingen på Gud. Det är dessutom en värld som faktiskt inte heller har några pengar, vilket kanske inte alla tänker på. Sedan har det där förändrats när andra personer tog över serien, till exempel innehåller *Star Trek*-serien *Deep Space Nine* flera religiöst färgade teman, däribland om hur ett folk fördrivs ur sitt hemland.

Ett uttryck som är nära förknippat med science fiction är "sense of wonder" som handlar om att häpna inför det storslagna och det har ofta koppling till naturvetenskapen. Där finns också en tydlig koppling mellan genren och den tid den blomstade i.

– Människan häpnade inför de första bilderna från rymdfärder, när vi första gången kunde se jorden utifrån och fascinerades av det, konstellationer av stjärnor eller att se ner i ett mikroskop och se hur mycket mindre saker det finns också, hur mycket i verkligheten som är fascinerande. Där tror jag att många som läser science fiction och som fascinerades av naturvetenskap anser att det

skiljer sig från att känna samma storslagenhet inför det religiösa. Man tänker att: jag tittar på det som finns och för mig räcker verkligheten. Jag behöver ingen berättelse eller orsak till varför det skapats utan att det existerar är nog. Medan andra menar att i stjärnorna kan jag se spår av det gudomliga eller det storlagna. Hur man förhåller sig till det påverkar vilken typ av bok man sedan skriver och även vad man får ut av att läsa andras böcker.

En av de tydligaste religiösa bilderna i både fantasy och science fiction är återuppståndelsen, menar Gabriella.

– Vi har till exempel filmen *Matrix* där huvudpersonen Neo, den utvalde, först tvivlar, sedan dör och därefter kommer tillbaka som en ljusfigur, berättar hon. Uppståndelse och tanken om den utvalde återkommer även i *Star Wars*. Så även i den populära *Harry Potter*-serien där han själv väljer att offras för den goda saken och därigenom överlever. Det är dock lite vanligare i film än i romaner.

Gabriella tror att många som skriver science fiction nog är överens om att vi lever i ett mekaniskt materialistiskt universum och att vi bara inte vet tillräckligt mycket än och av den anledningen bör utforska mer.

– Science fiction utgår från det vi vet idag och så försöker man spekulera i vad som kommer att ske senare. Margaret Atwoods *The Handmaid's Tale* har delvis uppdaterats i tv-serien för att bättre spegla det vi vet idag, 30 år efter att boken skrevs.

Mötet med det okända är stort för alla men påverkas av den bakgrund vi har. I USA finns flera science fiction-författare som jobbar med

religion. De har ofta vuxit upp i en tydligt religiöst präglad miljö.

– En av de mer intressanta är Octavia Butler, en afroamerikansk författare som skrev feministisk science fiction. Hennes böcker utgår från den afroamerikanska kvinnans utsatta situation i USA idag, där religionen spelar stor roll i livet. Vilken roll spelar religionen när du inte hör till majoritetsgruppen? När du inte är del av den gemenskap som omges av tron?

– Flera av hennes böcker handlar om den sociala splitting som uppstår. Exempelvis *Parable of the Sower* [”Liknelsen om sådden” återfinns i tre av evangelierna] som skrevs för 25 år sedan och handlar om en nära framtid då samhället faller sönder allt mer. Idag är det obehagligt att se hur förutspående den faktiskt var.

Vad händer då om man inte känner till grundberättelserna? Hur förstår man bakgrunden till en berättelse som bygger på en bibeltext om man aldrig läst ”originalet”? Gabriella tror att vi går allt mer mot att få en ytlig bild av kristendomen där det mesta handlar om symboler, men att detta inte är så konstigt med tanke på att det är precis så vi ser på främmande religioner.

– Buddhism och hinduism har många av oss inte kommit i kontakt med annat än genom symboler i filmer som Indiana Jones. Ändå bygger vi gärna en bild utifrån det. Och i Japan är det väldigt populärt med katolska nunnor och präster som demonjägare och vampyrslaktare. Kåporna och templen blir exotiska i Japan.

Samma berättelser får nya tolkningar när de möter nya kulturer och ideal. Allt är kanske precis som det borde vara.

TEXT OCH BILD: ANNA-LENA ARREBORN

BORTOM ALLT VI INTE FÖRSTÅR

För Sara började det i det lilla. Att sitta med siffror och problemlösning och att räkna på saker. Hon läste fysik på universitetet och undersökte saker i atomstorlek. För Fredrik var det istället längtan efter något större. Som sexåring fastnade han ofta under stjärnhimlen i förundran, med en känsla av att världen är så oerhört mycket större än vi anar.

Idag är Fredrik Höggren och Sara Wrige båda präster i Svenska kyrkan och båda har behållit sitt intresse för naturvetenskap genom åren.

– Mitt intresse för rymden och för det metafysiska är egentligen lika gammalt. Jag tänkte att bakom allt det vi inte förstår så finns kanske någon som vakar över oss, säger Fredrik.

Rymdintresset fick en skjuts framåt efter ett besök på Göteborgs observatorium i tolvårsåldern. Fredriks intresse för rymden blev nu en passion och kunskapshunger och idag kallar han sig ”en riktig rymdnörd”. Samtidigt lunkade gudslängtan på i sakta mak.

Både Fredrik och Sara har sett att många människor upplever att teologi och naturvetenskap inte går ihop. Det håller de två inte med om.

– Frågor om vilka vi är och vår plats och roll i skapelsen berikas och förnyas av kunskap om rymden, menar Sara. Vår kunskap om universum har lärt oss att vi finns på en liten planet i ett stort universum, som funnits mycket länge och kanske inte ens är det enda universat. Vad betyder det för

våra tankar om oss själva?

Fredrik anser att man på ett förenklat sätt skulle kunna säga att teologin handlar om ”varför?” medan naturvetenskapen behandlar frågan ”hur?”.

– Personligen är jag övertygad om att Big Bang är den bästa modell vi har idag för att beskriva universums uppkomst, säger han. Bibelns två skapelseberättelser, de ser jag som prologer, legender, som ska förbereda läsaren på det som kommer senare i Bibeln. Men precis som alla legender har de mycket de kan lära oss, exempelvis vad gäller människans livsvillkor.

Sara håller med om att det finns mycket att hämta i skapelseberättelserna.

– De berättar ju om Gud som skapare. Att Gud är hela skapelsens Gud och att människan är kallad till ett särskilt uppdrag att ta hand om och vårda skapelsen. Att vi människor och allt annat levande har ett gemensamt ursprung. Så när vi lär oss mer om naturen ger det oss input till vår teologiska reflektion kring vem Gud är, säger Sara.

Men om nu naturvetenskapen kan ge så många nya svar på frågor som vi människor brottats med i århundraden, kommer då inte de svaren att räcka för oss?

– Jag tror inte att erfarenheten av tillvaron går att fånga i frågor och svar, säger Sara. Människan söker mening och sammanhang i tillvaron. För att göra det behöver vi många olika perspektiv. Kunskap från naturvetenskap är ett, teologisk reflektion och livsåskådning ett

annat. De olika perspektiven behövs, de kompletterar varandra.

Fredrik påpekar att religion har ”dödförklarats” ända sedan upplysningstiden men att det gång på gång visar sig vara fel och att religion snarare är mer livskraftigt än tidigare. Han anser liksom Sara att det handlar om två skilda perspektiv:

– Naturvetenskapen kommer inte att hota religionen oavsett vad den hittar, just för att de söker olika svar, menar han. Naturvetenskap handlar om fakta, inte om meningsbärande. Människans själsliga välbefinnande förutsätter att hon upplever att livet har mening, är hanterbart och begripligt.

Sara anser vidare att trons främsta uppgift inte är att förklara eller beskriva sådana saker som hur skapelsen gick till eller när det skedde.

– Jag tror att människan är en varelse som reflekterar över frågor som mening, sammanhang och existens. Vi är därför varelser som har en livsåskådning, som såklart inte behöver vara traditionellt religiös. Människor upplever ofta

sådant som är ”större än henne själv” och funderar kring det, oavsett om hon ser det som en Gud eller inte.

Fredrik förklarar att en naturupplevelse inte behöver betyda antingen det ena eller det andra:

– En solnedgång är alltid storslagen. Och den förblir en religiös upplevelse för mig, trots att jag rent vetenskapligt vet exakt vad som sker i atmosfären när ljuset bryts.

Religionen behöver inte heller vara storslagen. Det handlar inte bara om att förklara förunderliga upplevelser. Fredrik anser att det religiösa också kan finnas i det vardagliga och oansenliga. En suck av tacksamhet, eller en stilla bön.

– Samtidigt, om vi ska återgå till skapelsen, säger Fredrik, så var det ju så att även astronomin fram till 1960-talet var uppdelad i två läger: Steady State mot Big Bang, där de förra lite nedlåtande menade att tanken på ett skapelseögonblick var alltför religiös. Deras teori var att universum alltid måste ha funnits. Einstein exempelvis var anhängare av den teorin. Men upptäckten av universums expansion och dess bakgrundsstrålning, det vill säga restvärme från Big Bang vägde till sist över och stärkte tesen att universum faktiskt haft ett skapelseögonblick.

– Intressant nog, säger Fredrik med ett leende, så var det en präst, belgaren Georges Le Maitre, som på 1920-talet var den första att lyfta idén om att universum blivit till genom en stor smäll.

Science fiction utgår från naturvetenskapen och broderar ut texten utifrån vad som skulle kunna hända i framtiden, utifrån vad vi vet idag. Kan man på något sätt säga att även religionen tar vid där

naturvetenskapen slutar, och berättar om sådant vi inte har andra svar på? Här blir det ett bestämt nej från dem båda.

– Nej, det håller jag inte med om, säger Sara. Teologi är att reflektera om tillvaron och existensen. Den begränsar sig inte till ”det som man inte kan förklara”. Science fiction har det gemensamt med teologin att den reflekterar kring en frågeställning, men den gör det just som fiction, alltså skönlitteratur.

Fredrik poängterar också just teologins sanningsanspråk:

– Vi tror ju verkligen att Gud finns, utbrister han. Sådana anspråk har inte science fiction, av vad jag har förstått. Den kan visserligen göra väldigt spännande tolkningar, som till exempel i Star Wars. Men ingen skulle väl påstå att den galaxen med imperiet och rebellerna verkligen existerar? Eller?

Fredrik fortsätter resonemanget:

– Sedan har jag heller aldrig trott att Gud tar vid där naturvetenskapen tar slut. Det blir en utmärkernas Gud, ständigt på reträtt allt eftersom naturvetenskapen expanderar. Nej, den Gud jag tror på finns överallt, i tillvarons och naturvetenskapens själva kärna. Ungefär som konstnären finns överallt i konstverket!

Finns det då plats för utomjordingar

och mystiska marsmän i de båda prästernas teologi? Hur tänker de kring de nya möjligheterna att upptäcka liv på främmande planeter?

– Sannolikt hittar vi väl inte bara organiskt, enkelt liv i rymden utan också komplext och intelligent liv inom några generationer, kanske tidigare, tror Fredrik. Detta kommer påverka människans självbild något enormt. De mest optimistiska tänker att mötet med en yttre civilisation kommer att ta fram det bästa i människan, göra oss fredligare mot varandra och så vidare. Tyvärr är jag inte lika optimistisk. Jag är snarare rädd att det kommer att föda domedagsextremism och då vet ingen hur det går. Jag hoppas att jag har fel.

Även Sara tror att det är människans självbild som i mycket påverkas av dessa möjligheter.

– Kunskapen om människans förfäder, bedömningar om huruvida det finns intelligent liv på andra planeter och forskningen om att konstruera medvetanden [så kallad artificiell intelligens], allt det bidrar till våra funderingar kring vad det är att vara människa. Kanske är inte gränserna så tydliga som vi tror. Vad händer om vi skulle lära känna andra arter med ett medvetande som vårt eller med högre intelligens? Samtidigt är frågan inte helt ny. Redan vår likhet och släktskap med de andra djuren ställer oss inför samma fråga. Bibelns första kapitel understryker vårt släktskap med resten av skapelsen.

Kanske är det bara vi. Eller kanske sitter andra varelser någon helt annanstans och funderar över just samma saker som vi gör nu. Då har vi åtminstone existensen och grubblandet gemensamt.

Tillit i trotsalltåldern

Mormor och morfar betydde mycket för mig. När jag var liten brukade mormor ofta säga "Om man försöker så går det". Jag trodde på det, och fick ett gott självförtroende. En tilltro till min förmåga att klara det mesta. Morfar förmedlade en tro på bönenas möjligheter "Be så ska du få". Kanske inte så mycket genom det han sa. Men genom det jag uppfattade. Jag tog det till mig, och fick en aning om den tilltro en människa kan känna till den kraft som är större än oss själva. Jag tror det var gott att vara barn med dessa båda förhållningssätt i tankarna.

Så blev jag äldre och förstod att ibland, eller ganska ofta, går det inte. Hur mycket jag än försöker. Jag förstod även att jag inte alls alltid får det jag ber om. Och att resultatet inte har att göra med hur gärna jag vill, hur starkt jag tror eller ens hur positivt jag tänker.

En morgon när jag skulle åka till jobbet i mitt lilla elfordon, upptäckte jag att jag glömt sätta i kontakten för laddning under natten. Med inte ens halvsladdat batteri bestämde jag mig för att chansna på att det skulle räcka till jobbet. Det gjorde det inte.

I höjd med Solvalla visade batterimätaren noll och jag sände ut en bön till Gud och alla eventuellt närvarande änglar om hjälp att ändå få nå fram till parkeringshusets nedfart vid Bromma Blocks, där jag skulle kunna rulla nedför backen och in i garaget till P-platserna med eluttag. Jag nådde fram, och sucken av lättnad när fordonet med slocknad display

rullade fram mot de automatiska portarna innehöll ett innerligt "Tack!"

Men. Portarna öppnade sig inte. Först då såg jag skylten med öppettiderna "Vardagar 10.00-21.00".

Jag kunde inte låta bli att le då jag tyckte mig höra både Gud och änglarna skratta gott. Och jag tänkte att man får vara väldigt försiktig med vad man ber om. För hade jag i stället fått batteristopp innan jag hunnit fram till nedfarten så hade jag snabbt upptäckt de alltid tillgängliga laddstolparna på markplanets uteparkering.

Tack vare att jag inte dragit åt handbromsen i urladdat läge gick fordonet fortfarande att rulla och styra med kroppskraft. Det var fruktansvärt tungt och backen var brant, men jag tänkte att "Om man försöker så går det" och muvlade samtidigt rakt ut i den folktomma morgonluften "Det var jätteroligt, verkligen, men nu får ni sluta skratta och hjälpa mig putta på."

Det blev en påminnelse om att ibland våga släppa taget om den tillit som tror sig veta, och i stället vila i trotsalltålderns tillit som viskar att det ordnar sig. Det blir förmodligen inte som jag önskar, hoppas eller vill. Men det blir. På något sätt. Och det är inte säkert att det i varje läge blir bäst om det går precis som jag önskar. Trotsalltåldern då man kanske till och med törs ta långtansfulla steg trots de nitar man tidigare gått på.

Stefan Jämtbäck

Ut med det gamla!

På somrarna blir våra kyrkogårdar lummiga, grönskande oaser i stadsbruset. Men hur ser vi till att de bevaras så inför framtiden? På Solna kyrkogård och Ulriksdals begravningsplats har man kommit relativt långt med klimatarbetet.

– Vi använder bara bergvärme och solenergi, med solpaneler som värmer varmvatten på sommaren. Bergvärme är ju också en form av solvärme. lagrad i urberget, berättar Tommy Östher, kyrkogårdschef. Vi byter också ut alla mindre fordon, trimmar och häcksaxar till eldrivna alternativ.

Tommy berättar att man de senaste åren även avvaktat med gräsklippningen så att den första blomningen och fröspridningen hinner igenom.

– Många tycker att gräsmattor ser ovårdade ut om de inte klipps två gånger i veckan. Men vi måste sluta tänka på kyrkogården som om det var en golfbana. Förr var kyrkogårdarna betydligt frodigare. Det är bra om vi kan hjälpa till så att ängsblommor som har försvunnit kan börja växa igen.

På Ulriksdals begravningsplats är det nu femte året i rad som man istället väljer att slått gräset och alltså går med häst och slätterbalk. Det är ett extra skonsamt sätt som fungerar bra där.

I de allmänna rabatterna växer bara perenner, alltså växter som blommar år efter år med vintervila emellan. Tommy har märkt att intresset för att planera perenner även på gravarna växer och han tycker att det är en positiv utveckling.

– Under 1920-talet och några årtionden framåt var det vanligt med perenner på gravarna. Därefter har det varit vår- och sommarblommor en lång tid. Men vi vill gärna ta tillvara det gamla sättet att plantera, det har många fördelar, säger han.

En fördel är förstås att blommorna inte blir en förbrukningsvara som får växa upp bara för att därefter vissna och slängas bort. Men det finns fler:

– Perenner ger mindre ogräs, förklarar Tommy. Det beror på att de täcker marken bättre. Den rena svarta jord som finns runt sommarblommor gör att ogräs snabbt växer upp.

Även perenner har dock drabbats av vår moderna syn på perfektion. Under vintervilan står de ju kvar och är av naturliga skäl vissna och bruna. Tommy tycker att de måste få vara det och att man kan se det vackra i livscykeln. Han menar att det även kan vara väldigt fint med rimfrost och snö i de vissna grenarna

– Vårt utbud är baserat på efterfrågan och vi ser gärna att fler beställer perenner av oss. Man kan också beställa endast skötsel åt sina egna växter, säger Tommy.

FAKTA OM BEGRAVNINGSAVGIFTEN

Det finns tillgängliga gravplatser till alla som är folkbokförda i Sverige, oavsett trostillhörighet. Enkelt uttryckt används begravningsavgiften för att se till att alla människor, oavsett tro och samfundstillhörighet, får en värdig behandling när de avlidit.

Begravningsverksamheten är ett samhällsuppdrag som staten har givit Svenska kyrkans församlingar över hela landet, med undantag för Stockholms och Tranås kommuner. Där har begravningsverksamheten varit kommunal sedan 1800-talet. Solna församling är huvudman för Solna kyrkogård och Ulriksdals begravningsplats.

Från 1 januari 2016 infördes en enhetlig begravningsavgift för alla som är folkbokförda i Sverige, förutom dem i Stockholm och Tranås. Avgiftssatsen för 2018 är 24,2 öre per hundralapp.

TEXT: ANNA-LENA ARREBORN

Drottningens juvelsmycke

– en pärla som håller

”Herr Hugo har ju varit i Solna skog? Knappt gives nära utom Stockholm någon så romantisk anblick, som man njuter runt omkring sig under träden här. Utan tvivel är skogen i ensligheten skönast”

Det var år 1834 som Almqvists märkliga roman *Drottningens juvelsmycke* utkom. Romanen är ett allkonstverk, där olika litterära stilar blandas; poesi, prosa och dramatik. Att slutscenen utspelas i Solna skog och vid Solna kyrka är ingen slump. Platserna var väl kända för Almqvist. Han fascinerades av historien och särskilt den gustavianska tiden, som låg nära hans egen tid. Almqvist hade en särskilt nära kontakt med sin morfar och mormor: Carl Christoffer Gjørwell (1731-1811) och Brite Louise Gjørwell (1768-1806). För dessa morföräldrar var Gustav III:s tid närvarande och den unge Almqvist som ofta vistades hos dem lyssnade med stora öron på berättelser från den tiden. Morfar Gjørwell hade vistats i Solna som informator hos spanske ministern markis Puente på Karlberg, och på 1760-talet hyrde Gjørwell sommarnöje på gården Botofta, även det vid Karlberg. Gjørwell tyckte om att promenera och vandrade gärna till Solna kyrka och kyrkogård, där han 1779 köpte en familjegrav.

Drottningens juvelsmycke handlar om den förvirring som rådde under tiden kring mordet på Gustav III

på maskeradbalen på Operan. Huvudpersonen är Tintomara, en märklig gestalt som ingen riktigt får grepp om. Berömda är orden, som Tintomara sjunger om sig själv:

Mig finner ingen, ingen jag finner... kommer en slagbjörn, slagbjörn jag smeker... då blir jag fågel! Jag blir ingen svag örn, flyger från slagbjörn bort som en vind.

Vem är Tintomara? Tintomara är varken eller. En romantisk svårfångad, svårdefinierad varelse som har likheter med exempelvis Puck i Shakespeares *En midsommarnattsdröm*. Tintomara har i boken många olika namn och är inte döpt. Hen är ett naturväsen, som fånglar både män och kvinnor; en betraktare som studerar den förvirrade tid, där romanen utspelas. Tintomaras död beskrivs i slutet av romanen på följande vis:

Deras skott brunno av i ett tempo, och ljudet klang genom luften såsom om det varit den sextondubbla rösten ur blott en enda pipas mynning. Ett svart och kort anskri svarade från trädet... när molnet förtunnat sig så mycket, att kransen eller hårdiademet av de små blommorna kunde upptäckas på fångens mörka hår, då skyndade Hertigen, Reuterholm, Konungen och fröken Rudensköld, alla fyra på en gång, att i triumf lyfta ned en person, som varje av dem på sitt sätt betraktade som sin älskling.

Ja, Tintomara dör eller offras, som misstänkt i en härva av lögn och svek, och är så klart oskyldig likt Kristus, som offras på korset. Det finns likheter mellan Tintomara och Kristus, där Tintomara är

den oskyldiga och rena – ett ställföreträdande offer i komplotten och konspirationen mot Gustav III. Här i slutet av romanen framkommer också hur älskad hen var av dem som mötte honom. I Gjørwells familjegrav vilar förutom honom själv hustrun Brite Louise, men också så klart ”törnrosens diktare” Carl Jonas Love Almqvist. Almqvist hade tvingats gå i landsflykt på grund av anklagelser om mord och dog i Bremen 1866. Stoftet begravdes 18/11 1901. Det blev en pampig tillställning, där det berättas att kistan som var klädd i svart var prydd med en krans av lager och skära rosor. Vid denna tillställning var den tidens kulturella elit samlad och minnstalet hölls av Verner von Heidenstam.

Han började med att säga att kyrkogården där de församlade stod hade funnits sedan urminnes tider och lät sedan sin fantasi flyga tillbaka till hedenhös och dess kult av solen. Han fortsatte med att säga om Almqvist att: måhända förblev denne siars mantel icke intill det sista helt vit och utan fläck, men förvisso var han en solgudens tjänare och präst.

(Johan Svedjedal ”Frihetens rena sak”)

Almqvist fortsätter att fascinera oss med sina böcker och fantasier. Graven finns att besöka på Solna kyrkogård invid Solna kyrka. *Drottningens juvelsmycke* är en bok att läsa och läsa om; kanske i hängmattan i sommar.

ANDERS ISACSSON

*”Fången hade blivit ställd
på den sidan, som vetter årt
Solna kyrka. Utsikten ifrån
trädet genom skogen åt
detta håll var målande skön.
Eftermiddagssolen hade ifrån
zenit nedsjunkit på västra
sidan så, att vid denna timme
spetsen på Solna kyrktorn
just inträffade med solklotet,
och av en levande inbillning
togs detta för en guldboll
eller gyllne kula till prydnad
på själva tornets udd.”*
(ur Drottningens
juvelsmycke)

PÅ GÅNG

Trendspanarfika – Samtal om samtid & framtid

Varje onsdag träffas vi på olika platser för att diskutera ett aktuellt ämne. Allt från hållbarhet till fotboll avhandlas och för den som är intresserad är det bara att dyka upp. Ingen möjlighet att komma men nyfiken på vad som sades? Veckans samtal sammanfattas varje torsdag i podden *Trendspanarfika – Eftertankar* som du kan lyssna på via SoundCloud. Veckans tema presenteras alltid på Solna församlings sida på Facebook.

Pilgrimsvandring 1 september

Ingegerdsleden etapp 6: Odensala - Alsike kyrka.

Bli pilgrim för en dag! Vi vandrar en av Ingegerdsledens dagsetapper genom vackert kulturlandskap och passerar kyrkor som medeltidens pilgrimer besökte. Vi kommer att gå i lugnt tempo och stanna för kort rast varje timme, dessutom tar vi en ordentlig matrast och äter vår medhavda matsäck.

Medtag matsäck, vatten och bra vandrings skor.

Anmäl dig via hemsidan: svenskakyrkan.se/solna eller kontakta: Lotta Lundberg lotta.lundberg@svenskakyrkan.se eller 073-461 21 09

KLIMATFÖRÄNDRINGARNA ÄR DEN UTMANING DÄR VÅRT FOKUS BORDE VARA

Många av de saker som skrämmer oss i världen bygger på felaktigheter och missförstånd. Mycket är bättre än vad vi kanske tror. Ingrid Blideman har läst Hans Roslings *Factfulness* och benar ut vilka rädslor vi kan lägga åt sidan och vilka utmaningar vi har kvar.

Det finns inga vi och de. Det finns inga i- och u-länder. Det finns fattiga och rika, men de flesta är varken eller. De befinner sig mittemellan, i medelinkomstländer – det vill säga flertalet av världens länder.

Världen är inte tudelad, snarare uppdelad i fyra nivåer. På nivå ett lever de extremt fattiga, cirka 900 miljoner. Ungefär lika många (eller få) finns på nivå fyra. Resten, fem miljarder – eller 75 procent av världens befolkning –

återfinns på nivå två och tre. De har mat och vatten, barnen går i skolan.

Flera fakta: Barnadödligheten har minskat drastiskt, 80 procent av alla flickor går i skolan (90 procent för pojkar), medellivslängden ökar (är nu 70 år), 80 procent av alla barn har vaccinerats mot en sjukdom, 80 procent av alla människor har tillgång till elektricitet.

Boken *Factfulness* blev Hans Roslings sista bok, som han skrev tillsammans med sonen Ola Rosling och svärdottern Anna Rosling Rönnlund. De tre var ett team, även om Hans var den som syntes, sågs och hördes. Man kan nästan se Hans Rosling framför sig, med sjukbädden full av papper, hur han läste och antecknade in i det sista.

Factfulness är full av fakta, som dessa ovan. Alla pekar åt samma håll: Världen blir bättre och bättre. Ändå tror vi att det går utför med det mesta. För att citera Hans Rosling: Många av de förändringar vi aldrig tror kommer att ske, har redan hänt.

Denna okunnighet får förödande konsekvenser, menar Hans Rosling. För det är inte bara vi, vanligt folk, som lever i okunnighet. Vart han än vände sig i världen, upptäckte han samma sak: Ingen visste hur det verkligen ser ut i världen – inte forskare, inte hjälparbetare, inte sjukvårdspersonal, inte aktivister, inte investerare, inte företagare. Alla svarade helt fel på frågorna om världens tillstånd,

inte ens slumpen hade varit sämre. Han blir alldeles matt, för hur ska man göra rätt insatser om man inte vet hur verkligheten ser ut? Hur ska man använda resurserna på rätt sätt? Hur ska företag veta var det är lönsamt att investera? Varför bygga ett sjukhus om det inte finns transportmedel att ta sig dit? Varför få oss på nivå fyra att köpa mer och mer när den stora marknaden finns på nivå två och tre?

Roslings mission blir att utbilda, tala om hur det verkligen ser ut. Men han känner sig snart otillräcklig, han måste gå till botten med varför vi har en förvrängd världsbild. Det är den frågan som större delen av boken handlar om. Han kommer fram till att det till stor del beror på hur vi människor är konstruerade och benar upp problemet i tio instinkter.

Jag nämner några av dem: **Gapinstinkten.** Vi har en tendens att dela upp saker i två grupper, gärna i konflikt med varandra, och med ett stort gap däremellan. Media (som ju också består av människor) förstärker denna instinkt genom att rapportera om skillnader och motsättningar. Majoriteten av alla människor är inte i luven på varandra, de finns i gapet.

Försämringsinstinkten. Vi lägger hellre märke till det som är dåligt än det som är bra. Media förstärker även denna instinkt (goda nyheter är inte nyheter, inte heller gradvisa förbättringar). Och det var inte bättre förr, men det har vi glömt.

Linjärinstinkten. Många kurvor och diagram är inte linjära, det vill säga fortsätter uppåt eller nedåt. De kan bli till vågor, rutschkanor eller pucklar. Om vi ser ett diagram över befolkningsutvecklingen och antar att linjen fortsätter rakt uppåt, har vi fel. I själva verket har den redan stannat av, eftersom det föds färre barn, vilket i sin tur beror på att många har tagit sig ur fattigdom. Jämförelse: Lilla

ROSLING

Hans Rosling med Anna Rosling Rönnlund och Ola Rosling

FACTFULNESS

Tio knep som hjälper dig att förstå världen

»En av de viktigaste böcker jag någonsin läst.« – BILL GATES

Anna växer så det knakar, hennes tillväxtkurva går spikrakt upp, men hon kommer inte att bli fyra meter lång.

Rädsloinstinkten. När vi blir rädda kan vi inte tänka klart. Ju mer vi hör och ser om naturkatastrofer och terror, desto räddare blir vi. Fakta: Antalet döda i naturkatastrofer har minskat till mindre än hälften under de senaste hundra åren (mycket tack vare bättre insatser). Terrorismen har ökat globalt sett, men minskar på nivå fyra. Naturkatastrofer, flygplanskrascher, mord, radioaktiva läckor och terrorism står tillsammans för mindre än en procent av dödsfallen i världen. ”Skrämmande” är inte detsamma som ”farligt”.

Akutinstinkten. Vi har lätt att få panik över världsproblemen, men panikslagna människor löser inga problem – särskilt inte ett stort problem som klimatförändringen. Klimatet blir varmare, det är den enda fråga i boken där svaret är negativt – och den enda som de flesta människor svarar rätt på. Men det finns hopp, det går att lösa – särskilt om vi på nivå fyra tar vårt ansvar.

Klimatförändringen är en av våra stora utmaningar, säger Rosling. Fyra andra är risken för globala pandemier, finanskollaps, världskrig och extrem fattigdom. Det är där vi behöver lägga vårt fokus och våra ansträngningar. För att bli framgångsrika behöver vi veta hur världen ser ut och göra rätt saker. Det kan vi inte om vi är felinformerade och panikslagna.

Factfulness är lättläst och pedagogisk. För den som inte hört Hans Roslings föredrag är den en ögonöppnare. För den som vet svaren på frågorna en nyttig påminnelse. Han säger inte att vi ska slå oss till ro och tycka att allt är toppen – tvärtom. Han säger att vi kan ha två tankar i huvudet samtidigt: se allt som har blivit bättre och göra något åt det som fortfarande är dåligt. För – och det är det viktigaste av allt – om vi tror att allting bara går utför förlorar vi hoppet, och utan hopp är vi hur som helst förlorade.

TEXT: INGRID BLIDEMAN

GABRIELLAS TIPS FÖR DIG SOM VILL SE FLER EXEMPEL PÅ RELIGIÖSA MOTIV I SCIENCE FICTION

Battlestar Galactica (2004–2009)

Tv-serie där robotmänniskor står mot vanliga människor. Har paralleller till Israels stammar, sökande efter hemlandet och splittring mellan broderfolk.

Ett veck i tiden – Madeleine L'Engle (1983/2018) (Ungdoms-)roman som kommit som film i år.

Ninefox Gambit (m.fl.) – Yoon Ha Lee

Romanserie. Tät, obehaglig rymdopera. Strider och militärkupper i rymden som samtidigt gränsar till magi. Systemet som tron i detta universum skapar, snarare än tron i sig, kritiserar.

Nnedi Okorafor

Författare som blandar in nigeriansk folketro och berättelser i mötet mellan en väldigt traditionell kultur och science fiction. Spännande perspektiv om blandreligioner; dels den kristna tron (som i uttryck kan skilja sig från den kristna tron i Sverige) dels förfädersdyrkan och andar.

Nalo Hopkinson

Författare som skriver om folkmyter och västafrikanska gudar i den karibiska världen där många religioner har mötts.

Ann Lecki

Amerikansk författare som har skapat en värld inspirerad av romerska husgudar. Diskuterar hur de erövrade folkens tro påverkar majoritetsfolkets tro.

American Gods – Neil Gaiman

Vad betyder det att tro? Hur fungerar tro på en sociopolitisk nivå? Roman där vi bland annat möter den nya gudinnan Media.

Final Fantasy VII

TV-spel från 1997 som snart kommer i remake. Exempel på hur religiösa bilder från till exempel Kabbalah används på ett rent ytligt sätt för att väcka känslan av mystik.

The Girl with All the Gifts – Mike Carey

Exempel på hur science fiction använder den senaste tekniken för att fundera vidare kring vad som kan komma att hända i framtiden. Här har en upptäckt om att svampar kan växa sig in i myrors hjärnor fått uppdatera zombietanken.

Kontakt

Solna församling Telefon och e-post

Box 1006, 171 21 Solna

Besöksadress: Kyrkans hus, Skytteholmsvägen 14, vid Solna centrum.

Vardagar 9-16, lunchstängt 12-13

solna.forsamling@svenskakyrkan.se svenskakyrkan.se/solna

FÖRSAMLINGSEXPEDITION

Reception och upplysningar

08-546 646 00. Fax: 08-27 02 19
solna.reception@svenskakyrkan.se

Maria Schubert

maria.schubert@svenskakyrkan.se

BOKNING AV DOP OCH VIGSEL

08-546 646 10. Tel tid 9-12, 13.30-14.30. Fredagar endast 9-12.

Ingrid Ledin

ingrid.ledin@svenskakyrkan.se

Ann-Catrine Wikerfelt

ann-catrine.wikerfelt@svenskakyrkan.se

KYRKOHERDE

Niklas Lång 08-546 646 35
niklas.lang@svenskakyrkan.se

KOMMUNIKATION

Anna-Lena Arreborn 08-546 646 34
anna-lena.arreborn@svenskakyrkan.se

Stefan Jämtbäck 08-546 646 47
stefan.jamtback@svenskakyrkan.se

PRÄSTER

Jenny Bergman 08-546 646 69
jenny.bergman@svenskakyrkan.se

Caroline Green 08-546 646 87
caroline.green@svenskakyrkan.se

Judit Heurlin 08-546 646 00
judit.heurlin@svenskakyrkan.se

Ann-Sofi Furegård Sandberg
08-546 546 81
ann-sofi.furegard.sandberg@svenskakyrkan.se

Anders Isacson 08-546 646 63
anders.isacson@svenskakyrkan.se

Anders Mattsson 08-546 646 91
anders.mattsson@svenskakyrkan.se

Elisabet Olsson 08-546 646 72
elisabet.olsson@svenskakyrkan.se

Tore Skytén 08-546 646 24
tore.skyten@svenskakyrkan.se

Hannah Lundberg Smith
08-546 646 86
hannah.lundberg.smith@svenskakyrkan.se

Anne-Christine Yström
08-546 646 48

anne-christine.ystrom@svenskakyrkan.se

DIAKONER

Marie Corbell 08-546 646 94
mia-marie.corbell@svenskakyrkan.se

Andreas Högenå 08-546 646 57
andreas.hogena@svenskakyrkan.se

Åsa Johansson Stridh 08-546 646 74
asa.johansson.stridh@svenskakyrkan.se

Heléne Liljegren 08-546 646 68
helene.liljegren@svenskakyrkan.se

Peter Nygren 08-546 646 75
peter.b.nygren@svenskakyrkan.se

KYRKOMUSIKER

Alwar Almkvist 08-546 646 54
alwar.almkvist@svenskakyrkan.se

Lars Artborg 08-546 646 55
lars.artborg@svenskakyrkan.se

Helena Eliasson 08-546 646 56
helena.m.eliasson@svenskakyrkan.se

Lotta Holmberg Larson 08-546 646 51
lotta.holmberg.larson@svenskakyrkan.se

Jörgen Lindström 08-546 646 38
jorgen.lindstrom@svenskakyrkan.se

Alexander Lundberg 08-546 646 53
alexander.lundberg@svenskakyrkan.se

Marcus Torén 08-546 646 49
marcus.toren@svenskakyrkan.se

SJUKHUSKYRKAN KAROLINSKA

Expeditionen 08-517 740 73
Fax: 08-517 724 44

Sjukhussjälavårdare/diakoner
Åsa Högman 08-517 722 16
asa.i.hogman@sl.se

Malin Samzelius 08-517 740 73
malin.samzelius@svenskakyrkan.se

Lena Denke 08-517 740 53
lena.denke@svenskakyrkan.se

Sjukhussjälavårdare/präster
Ritva Nevalainen Olsson
08-517 740 55
ritva.nevalainen-olsson@sl.se

Mona W Lindberg 08-517 735 12
mona.westerlund-lindberg@sl.se

Carl-Axel Sköldeberg 08-517 731 45

carl-axel.skoldeberg@sl.se

PEDAGOGER

Församlingspedagoger
Lotta Lundberg 08-546 646 46
lotta.lundberg@svenskakyrkan.se

Lotta Blomquist
08-546 646 85
lotta.blomquist@svenskakyrkan.se

Församlingsassistent
Axel Kroon
08-546 646 92
axel.kroon@svenskakyrkan.se

Ungdomsassistent
Simon Falk Ehrén 08-546 646 59
simon.falk-ehren@svenskakyrkan.se

FÖRSKOLAN

Förskolechef
Renata Rams 08-546 646 61
renata.rams@svenskakyrkan.se

Kyrkans öppna förskola
Kyrkans hus, 08-546 646 40

Kyrkans öppna förskola
Solvändan, Fridensborgsv 110
08-546 646 23

Förskolan i Huvudsta gamla slott
Huvudsta strand 08-83 96 23

Förskolan Glädjen
Himlabacken 3,
08-546 646 13 (Stjärnan)
08-546 646 14 (Månen)
08-546 646 65 (Solen)
Förskolan Näckrosgården
Räsundavägen 147, 08-82 49 35

FÖRSAMLINGSCHEMÅRDAR

Margareta McLaughlin
08-546 646 64
margareta.mclaughlin@svenskakyrkan.se

Stefan Johansson 08-546 646 21
perstefan.johansson@svenskakyrkan.se

KANSLI

Ewa Engman, administrativ chef
08-546 646 36
ewa.engman@svenskakyrkan.se

Ann-Marie Almqvist, ekonomiassistent
08-546 646 26
ann-marie.almqvist@svenskakyrkan.se

Jan Blom, löneassistent
08-546 646 32
jan.blom@svenskakyrkan.se

Håkan Johanson, utrednings-
sekreterare, 08-546 646 42
hakan.johanson@svenskakyrkan.se

Anita Eriksson, kamrer
08-546 646 41
anita.eriksson@svenskakyrkan.se

Victor Malmström, fastighetsskötare,
08-546 646 70
victor.malmstrom@svenskakyrkan.se

Göran Ridnert, fastighetsförvaltare
och tf förste vaktmästare
08-546 646 82
goran.ridnert@svenskakyrkan.se

KYRKOGRÄDSFÖRVALTNINGEN

Kaplangården, Prostvågen 10
171 64 Solna
Bokning av gravsättning och
borgerlig begravning
Kyrkogårdsexpedition
08-546 647 00 kl 9-12
Fax: 08-546 647 50
solnakyrkogard@svenskakyrkan.se

KYRKOR

Råsunda kyrka, Förrådsgatan 26
08-27 01 65
Vaktmästare Johan Wahlström
08-546 646 29
johan.wahlstrom@svenskakyrkan.se

Hagalunds kyrka, Hagalundsgatan 6
08-83 14 62
Vaktmästare Lars Calén
08-546 646 83
lars.calen@svenskakyrkan.se

Solna kyrka, Prostvågen 14
08-33 62 71 säkrast kl 8-9.30
Vaktmästare Lydia Lindmark
lydia.lindmark@svenskakyrkan.se
08-546 646 76

Bergshamra kyrka
Rådjurstigen 9, 08-85 31 82
Vaktmästare Michael Tsegay
Se nedan:
Vaktmästare Kyrkans hus
Michael Tsegay
08-546 646 95
michael.tsegay@svenskakyrkan.se

ULRIKSDALS SLOTTSKAPELL

Bokning för vigsel och dop i
Ulriksdals slottskapel:
Ulla-Britt de Marchi 08-402 63 63
ulla-britt.de.marchi@royalcourt.se

ÖVRIGA LOKALER

S:t Martins stall Prostvågen 17
08-33 89 02
Huvudsta gamla slott 08-83 29 54

FÖRTROENDEVALDA

Solna kyrkoråds presidium
Eva Gustafsson
eva.k.gustafsson48@gmail.com

Thomas Wallin 08-83 91 90
thomas.tson.wallin@gmail.com

Claes-Gunnar Bidebo
076-22 85 490
claesbidebo@live.se

SVERIGEFINSKT ARBETE

Helena Eliasson (se musiker)

KYRKANS HUS

Skytteholmsvägen 14.
Tel 08-546 646 00.

KYRKANS ÖPPNA FÖRSKOLA

Stängt 12 juli-21 augusti.
Övrig tid sommarverksamhet.
Öppet
mån-tors kl 9.30-14.30
fre kl 9-12
Obs! Fina dagar är vi utomhus i vår trädgård vid Hagalunds kyrka (Hagalundsgatan 6). Där erbjuder vi gemenskap med fika i lekfull utemiljö med bland annat vattenlek. Tag med handduk och badblöja. Tillgång till micro och skötbord finns. Regn och kalla dagar är vi i Kyrkans hus. Ring för daglig uppdatering, efter kl 8.30 på tel 08-546 646 40.

FÖRSAMLINGSKÅREN

För att bli medlem kontakta ordförande: Birgitta Lindström, tel 08-82 31 48.

ONSDAGSTRÄFFEN

Sommarstängt till 5 september.

BERGSHAMRA KYRKA

Rådjursstigen 9.
Tel 08-85 31 82.

GUDSTJÄNSTER

10/6, 17/6, 26/8, 2/9 kl 11.

HAGALUNDS KYRKA

Hagalundsgatan 6.
Tel 08-83 14 62.

GUDSTJÄNSTER

10/6, 17/6, 26/8, 2/9 kl 11.

HAGALUNDSTRÄFFEN

Varje torsdag kl 13-15 från och med 30/8. Öppet hus, café, öppen kyrka för stillhet och bön. Möjlighet till samtal med diakon.

NATIONALDAGSFIRANDE

6/6 kl 11. Ann-Sofi Furegård Sandberg, Alexander Lundberg

RÅSUNDA KYRKA

Förrådsgatan 26.
Tel 08-27 01 65.

FAMILJEGUDSTJÄNST

2/9 kl 11. Tore Skytén, präst

KONFIRMATION

1/7 kl 11. Årekonfirmanderna
15/7 kl 11. Båtkonfirmanderna

SOLNA KYRKA OCH KYRKOGRÅRD

Prostvägen 14. Tel 08-33 62 71.

HÖGMÄSSA

Alla söndagar kl 11.

SOMMARCAFÉ

Varje torsdag 14/6-9/8 kl 12-15 i S:t Martins stall intill Solna kyrka.

SOMMARANDAKT

Varje torsdag 14/6-9/8 kl 15 i Solna kyrka

VISNING AV SOLNA KYRKA/ KYRKOGRÅRD

Varje torsdag 14/6-9/8 kl 15.15

ULRIKSDALS SLOTTSKAPELL

TON OCH REFLEKTION

Alla söndagar i juni kl 16.
Fri entré.

3/6. "Ett ögonblick i sänder" – en musikalisk pjäs om poeten Lina Sandell.

Ensemble "Anda": Anders Peev, Mattias Ristholm, Susanne Lind.
Präst: Niklas Lång

10/6. Anders Isacsson, Lars Artborg

17/6. "Maria - Nostre dame" med ensemblen Ambrosia.

Hannah Lundberg Smith, Lars Artborg.

24/6. "Summer divertissement", Alexander Posikera med familj. Niklas Lång, Lotta Holmberg Larson.

HUVUDSTA GAMLA SLOTT

Huvudsta strand

MIDSOMMARGUDSTJÄNST

23/6 kl 14, Gudstjänst på midsommardagen. Elisabet Olsson, Jörgen Lindström

MUSIK I SOMMARKVÄLL

Onsdagar kl 19.30 4/5-15/8. Fika serveras till självkostnadspris från kl 19. Fri entré.

SJUKHUSKYRKAN

Karolinska universitetssjukhuset, Solna. Eugeniavägen 3. Tel 08-517 740 73. Vi finns nu i lokaler med ingång från entréhallen på sjukhuset.

SOLVÄNDAN

Fridensborgsvägen 110.

KYRKANS ÖPPNA FÖRSKOLA
Sommarstängt 11 juli-8 augusti.

Tel: 08-546 646 23 (OBS dålig

mottagning, lämna gärna ett röstsvar om vi inte svarar).

Måndag kl 09.00-15.00, 0-5 år

Tisdag kl 09.00-15.00, 0-5 år

Onsdag kl 09.00-15.00, 0-1½ år

Torsdag kl 09.00-13.00, 0-9 mån

Fredag kl 09.00-15.00, 0-5 år

Vi erbjuder sångsamling, lekrum, pyssel, fika, möjlighet att värma sin lunch i köket med mera.

Vi har också spädbarnsmassagekurs, föräldrasamtal om barns utveckling med mera och en gång/mån är det babykonsert

Midsommar på Solna kyrkogård

Midsommarafton firar vi på ången bakom S:t Martins stall kl 14-16. Kaffe och jordgubbstårta. Musiker: Märta König: violin, Ann-Christine Granfors: nyckelharpa, Kerstin Lostig: sång. Sång och dansledare: Lena Åmark-Ericsson och Claes-Göran Ericsson.

Midsommarandakt i Solna kyrka kl 15.30.
Präster: Anne-Christine Yström och Niklas Lång
Diakon: Marie Corbell
Musiker: Alwar Almkvisth

Mer information

Du hittar alltid de senaste ändringarna och aktuell information om gudstjänster och verksamhet på:

svenskakyrkan.se/solna
Facebook (Solna församling)
Annons i Mitt i Solna

NÄR FOTBOLLEN BLIR LIVSVIKTIG

För barn och ungdomar på flykt betyder fotbollen glädje, gemenskap och hopp i en värld av oro och utsatthet.

Din gåva ger livskraft. Swisha till 9001223.

Svenska kyrkan
INTERNATIONELLT ARBETE
medlem av
actalliance

Vi samarbetar med
sensus

Konsertsommar 2018

Ulriksdals slottskapell

SÖN 3 JUNI 16.00

Anda - *Ett ögonblick i sänder*

SÖN 10 JUNI 16.00

Lars Artborg

SÖN 17 JUNI 16.00

Ambrosia - *Maria, Nostre Dame*

SÖN 24 JUNI 16.00

Alexander Posikera - *Summer divertissement*

Huvudsta gamla slott

ONS 4 JULI 19.30

Kristin Malmborg & Henrik Berg - *Eld och passion*

ONS 11 JULI 19.30

Per Gross - *Minimalism, maximalism och magnifika barockmästare*

ONS 18 JULI 19.30

Ravillac musik och teater - *Nu är det gott att leva*

ONS 25 JULI 19.30

Hanna Söderqvist & Måns Persson - *Jazz, visor och kärlek*

ONS 1 AUGUSTI 19.30

Duo du rêve - *Nya drömmar*

ONS 8 AUGUSTI 19.30

Duo dialog - *Destination Astor Piazzolla*

ONS 15 AUGUSTI 19.30

Duo Anna & Olof - *Barock folkmusik kring Bellmans tid*

Mer konsertinfo:
svenskakyrkan.se/solna

Svenska kyrkan
SOLNA